

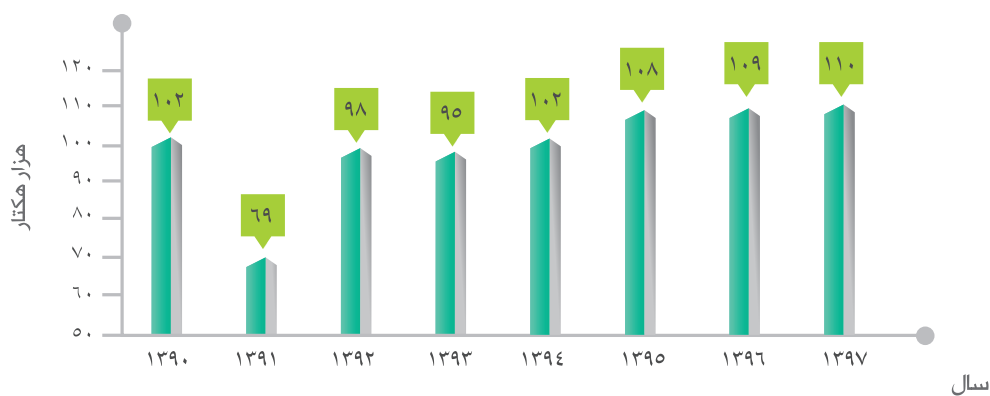
رقم "دیره"، زیتون میوه درشت مناسب صنعت کنسروسازی

علی اصغر زینانلو و رحمت اله غلامی
موسسه تحقیقات علوم باغبانی کشور

بیان مسئله

سطح زیر کشت زیتون در دنیا بیش از ۱۱ میلیون هکتار است. سالانه ۱۰ درصد زیتون دنیا (۵/۲ میلیون تن) برای تولید زیتون کنسروی استفاده می‌شود. سطح زیر کشت زیتون در ایران ۸۸ هزار هکتار (۵۴ هزار هکتار سطح بارور) و تولید زیتون در کشور حدود ۱۱۰ هزار تن است که از این مقدار ۷۰ هزار تن برای تولید زیتون کنسروی استفاده می‌شود.

از ویژگی‌های مهم برای تعیین ارزش زیتون کنسروی، اندازه میوه و نسبت بالای گوشت به هسته و شکل میوه است. در حال حاضر ارقام مورد استفاده برای تولید زیتون کنسروی در کشور دارای میوه‌هایی با میانگین وزن کمتر از ۵ گرم می‌باشند. بنابراین، دستیابی به ارقام با میوه درشت و کیفیت مناسب کنسروی، اهمیت زیادی دارد.

وضعیت سطح زیر کشت زیتون در کشور

معرفی دستاورد

رقم "دیره" ابتدا به صورت تک‌درخت در استان کرمانشاه شناسایی، جمع‌آوری و به همراه سایر ژنوتیپ‌ها در ایستگاه تحقیقات زیتون طارم و سرپل‌ذهاب کشت شد. تحقیقات دوازده ساله نشان داد این رقم دارای تاج افراشته، نیمه‌مترکم، با قدرت رشد زیاد، دارای میوه‌های بسیار بزرگ، نسبت گوشت به هسته بیش از ۸، دارای درصد روغن بالا و با کیفیت و اسیدهای چرب مطلوب است.

از ویژگی‌های دیگر آن، زودباردهی و عملکرد بالا می‌باشد. عملکرد رقم "دیره" ۶۲۶۳ کیلوگرم در هکتار، میانگین وزن میوه ۱۰ گرم و درآمد ناشی از آن در هر هکتار با قیمت ۷۰۰۰۰ ریال به ازای هر کیلوگرم، ۴۳۸ میلیون ریال است. این امر می‌تواند منجر به افزایش ۷۱ درصدی درآمد ناخالص نسبت به رقم شاهد (زرد) شود.

فرایند تجاری سازی دستاورد

این رقم طی قراردادی به ارزش یک میلیارد ریال به شرکت کشت و صنعت شهید مطهری واگذار شد. در حال حاضر باغ مادری آن در استان گلستان ایجاد و در سال ۱۳۹۷ اولین مرحله تولید نهال با ۱۲۰۰ قلمه آغاز شد. مقرر شده تا سال ۱۴۰۷، ۱۹۸ هزار اصله نهال از این رقم تولید شود.

پتانسیل اقتصادی و اثربخشی

